

چرتکه

صیادان همچنان در انتظار سهمیه بنزین

بخش اقتصاد– با وجود تصویب سهمیه بنزین ۱۲۰۰ لیتری با نرخ ۱۵۰۰ تومان برای قایق‌های صیادی در ابتدای هفته جاری، رییس اتحادیه صیادی کشور می‌گوید صیادان همچنان چشم انتظار تخصیص سهمیه بنزین هستند.

با آغاز سهمیه بندی بنزین از ۲۴ آبان ماه جاری برای تمامی وسایل نقلیه شخصی و عمومی، سهمیه سوخت قایق‌های صیادی فراموش شده بود که با پیگیری‌های سازمان شیلات ایران از طریق وزارت کشور و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، سهمیه سوخت قایق‌های صیادی از هفتم دی ماه جاری تصویب شد اما به زمان اجرای این مصوبه اشاره‌ای نشده است.

بن درحالیست که از زمان سهمیه بندی سوخت، فعالیت بخش عمده قایق های صیادی به دلیل نداشتن سوخت کافی متوقف شده است.

«یعقوب دوجی» رییس اتحادیه صیادی کشور روز سه‌شنبه در گفت و گو با ایرنا، گفت: بحث سهمیه سوخت ۱۲۰۰ لیتری قایق های صیادی در کمیته ای متشکل از سازمان شیلات ایران، وزارت کشور و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در هفتم دی ماه جاری تصویب و ابلاغ شده منتهی اجرایی نشده است.

وی اظهار داشت: هم اکنون ۱۴۲ هزار صیاد در کل کشور داریم که ۱۰ هزار نفر آنها مربوط به استان‌های شمالی کشور و مابقی مربوط به چهار استان جنوبی کشور هستند.

دوجی تصریح کرد: همچنین ۱۲ هزار فروند شناور صیادی مجاز در کشور موجود است که چهار هزار فروند آن لنج با سوخت گازوئیل و هشت هزار فروند قایق صیادی با سوخت بنزینی است که حدود ۳۵ هزار نفر از طریق همین قایق های صیادی امرار معاش می کنند.

به گفته وی، البته تعدادی قایق های صیادی بدون مجوز هم در بنادر داریم که خط قرمز ما هستند و باید مجوز دریافت کنند.

رییس اتحادیه صیادی کشور گفت: پیش از این نیاز مصرفی بنزین قایق های صیادی کشور بین ۱۴۰۰ تا ۱۷۰۰ لیتر بوده است که اکنون سهمیه ۱۲۰۰ لیتری برای این بخش در نظر گرفته شده است.

وی خاطرنشان کرد: از زمان سهمیه بندی بنزین قایق های صیادی کشور بنزین با نرخ آزاد تهیه می کنند که زندگی و امرار معاش صیادان را با مشکل جدی مواجه کرده است.

دوجی افزود: سهمیه‌بندی بنزین قیمت ماهی را دچار شوک ناگهانی کرد به طوری که نرخ ماهی در سواحل شمالی و جنوبی کشور افزایش یافت که این نرخ در استان های دیگر به مراتب بالاتر عرضه می شود.

وی ادامه داد: اکنون صیادان و ماهیگیران مجاز می توانند با بروز رسانی مجوز صیادی خود و ثبت نام در شرکت ملی نفت تا پایان ماه جاری مشمول سهمیه ۱۲۰۰ لیتری بنزین با نرخ ۱۵۰۰ تومان شوند البته پیش از این نیز سوابق صیادان در سامانه آسان تجارت به ثبت رسیده بود. وی گفت:امیدواریم هر چه سریعتر تخصیص سهمیه بنزین قایق های صیادی کشور اجرایی شود تا علاوه بر اشتغال جامعه صیادی و استمرار تولید قیمت ماهی نیز برای مصرف کنندگان نیز به تعادل برسد.

●●●●●

شرط جدید برای افتتاح حساب بانکی از خرداد ۹۹

بخش اقتصاد– بر اساس بخشنامه بانک مرکزی از سوم خرداد ۹۹ سرویس برخط سامانه سیاح راه‌اندازی می‌شود و افتتاح هر گونه حساب در بانک‌ها و موسسات اعتباری منوط به دریافت شماره پیگیری از سامانه سیاح خواهد بود.

به گزارش مهر، بانک مرکزی در بخشنامه‌ای اعلام کرده است که بانک مرکزی بر اساس تکالیف مقرر در بند ب ماده ۲ آئین نامه مستندسازی وجوه در کشور و ماده ۱۹ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی، موظف به راه‌اندازی سامانه حساب‌های مشتریان و ارائه فهرست کلیه حساب‌های محکومین در بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری به مراجع قضائی شده است. بر این اساس و پیرو بخشنامه شماره ۹۷.۱۳۰۹۶۳ مورخ ۱۳۹۷.۰۴.۲۳ در خصوص ارسال اطلاعات حساب‌های موجود به سامانه سیاح فاز دوم) به استحضار می‌رساند مستند فنی سامانه در درگاه خدمات الکترونیک بانک مرکزی به آدرس PORTAL.PBN.NET جهت ایجاد زیرساخت‌های لازم درج شده است.

در این راستا و با توجه به حساسیت‌های موجود جهت ارتباط بر خط سامانه‌ها برای افتتاح حساب اشخاص، خواهشمند است دستور فرمائید اقدامات و موارد ذیل حسب زمان بندی قید شده، مدنظر قرار گیرد:

- با توجه به لزوم درج کد شهاب در فیلدهای اطلاعاتی سامانه، ضروری است اقدامات لازم جهت تخصیص شناسه شهاب صاحبان حساب به کلیه حساب‌های حقیقی و حقوقی نزد آن بانک در اسرع وقت صورت پذیرد.
- اطلاعات حساب‌های موجود نزد آن بانک / مؤسسه اعتباری می‌بایست همانند روال سابق در پایان هر ماه به صورت دسته‌ای ارسال شود، به گونه‌ای که حداکثر تا پایان روز ۳۱ اردیبهشت سال ۱۳۹۹، کلیه حساب‌های موجود در سامانه مذکور ثبت شده باشد.
- کلیه سرویس‌های بر خط سامانه می‌بایست تا پایان بهمن ماه سال جاری توسط واحد فناوری اطلاعات آن بانک تست شده و نتیجه آن به صورت کتبی به اداره اطلاعات بانکی اعلام گردد.
- بانک / مؤسسه اعتباری غیر بانکی مکلف است کلیه شماره پیگیری‌های اخذ شده از سامانه سیاح را به حساب‌های مشتریان در سامانه‌های داخلی خود اختصاص داده و در سوابق نگهداری نماید.
۵. از ابتدای روز ۳ خرداد سال ۱۳۹۹ سرویس بر خط سیاح راه اندازی شده و افتتاح هر گونه حساب در آن بانک / مؤسسه اعتباری غیر بانکی، منوط به دریافت شماره پیگیری از سامانه سیاح می باشد.
- پس از راه‌اندازی سرویس بر خط، آن بانک / مؤسسه اعتباری غیر بانکی مکلف است حداکثر ظرف مدت یک ماه، هر گونه تغییر وضعیت حساب‌های ارسالی قبل از تاریخ ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۹ را در سامانه سیاح از طریق سرویس تغییر، اعمال نماید.
- فراخوانی سرویس تغییر به صورت روزانه می‌بایست صرفا برای حساب‌هایی که ابزار برداشت و با وضعیت آنها تغییر کرده است، صورت پذیرد.
۸. مشخصات و شماره تماس نماینده مطلع آن بانک در ارتباط با سامانه فوق، به قید فوریت به این بانک اعلام گردد. بر اساس این گزارش، مسئولیت هرگونه نقص اطلاعاتی سامانه مذکور برعهده آن بانک خواهد بود.

{اقتصاد}

اما و اگرهای استفاده از خودروهای دوگانه‌سوز

چرا مردم در استفاده از CNG تردید دارند

سطح بالاتری پرش می‌کنند و خودشان را به سمت تورم می‌کشاند.

در واقع دولت نه می‌تواند نرخ ارز را ثابت نگه دارد و نرخ حامل‌های انرژی را، بنابراین آن چیزی که معمولاً اقتصاددانان به دولت توصیه می‌کنند این است

که قیمت‌گذاری بر روی کالاها را انجام ندهند و قیمت آزاد داشته باشند و بعد از سهمیه بندی بنزین سوال های زیادی در خصوص گاز سوز کردن خودرو به وجود آمد. یکی از این سوال ها مبنی بر این بود که چرا در یک دوره‌ای مردم به گاز

CNG تمایلی نداشتند و نسبت به آن بی‌اعتنا بودند؟

در سال ۲۰۱۸ مبلغی بالغ بر ۷۰ هزار میلیارد دلار یارانه بابت انرژی پرداخت کردیم. این حجم از یارانه انرژی حدود ۱۸ درصد از کل یارانه انرژی بود که در جهان پرداخت شد.

این رقم بر اساس دلار دولتی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی و ۳ هزار و ۸۰۰ تومانی محاسبه شده است، اگر واقعا قیمت دلار را به نرخ واقعی بگیریم و مطابق با نرخ بازار آزاد محاسبه کنیم، حجم یارانه انرژی که پرداخت شده بسیار بیشتر است. منظور از یارانه انرژی یعنی اولین فرصتی که می‌توانستیم سوخت و منابع انرژی را به کشورها و متقاضیان دیگر به نرخ بین‌المللی بفروشیم و از آن منابع به نفع مصرف‌کنندگان به شکل دیگری استفاده کنیم یا اصلا در اختیار خودشان قرار دهیم که خودشان از آن استفاده کنند.

پرداخت یارانه انرژی در این حجم گسترده با این شرایطی که توصیف شد، برای بنزین، فرآورده‌های نفتی، گاز و برق مشکلات عدیده‌ای را در بخش‌های صنعتی ایجاد می‌کند به این معنا که علامت‌های اشتباهی به صنعت می‌دهد.

به عنوان مثال مشکلی که در بخش جاده‌سازی وجود دارد این است که تقاضای جاده در کشور به دلیل حمل‌ونقل‌های درون جاده‌ای بسیار بالاست و به دلیل اینکه قیمت سوخت خیلی کم است، باعث می‌شود که علامت اشتباهی به بازار داده شود در حالی که اگر قیمت سوخت واقعی باشد، در واقع تقاضا به سمت حمل‌ونقل ریلی می‌رود.

قابل ذکر است زمانی که از قیمت بنزین یا از قیمت انرژی صحبت می‌کنیم، باید توجه کنیم زمانی که دولت‌ها میزان نقدینگی را در کشور بیش از رشد اقتصادی افزایش می‌دهند، ارزش واقعی ریال کاهش پیدا می‌کند و زمانی

که ارزش واقعی ریال کاهش پیدا می‌کند، مابقی کالاها به همان نسبت به تدریج گران می‌شوند.

در میان کالاهایی که به تدریج گران می‌شوند آن کالایی که تعیین نرخ آن‌ها در اختیار دولت است، یعنی دولت روی آن کالاها قیمت‌گذاری می‌کند مانند نرخ ارز، بنزین و سایر حامل‌های انرژی، تثبیت آن‌ها برای مدت کوتاهی امکان‌پذیر است و در واقع دولت این نرخ را برای مدتی ثابت نگه می‌دارد، اما در بلند مدت این امر امکان‌پذیر نیست و از یک جایی به بعد این نرخ‌ها به

مطابق با بازار این قیمت‌ها تعیین شوند. زمانی که این قیمت‌ها توسط دولت تعیین می‌شوند، قیمت‌ها به صورت مصنوعی پایین نگه داشته می‌شوند و در یک بازه زمانی کنترل آن از دست دولت خارج می‌شود.

همانطور که ما در طول زمان شاهد افزایش ناگهانی قیمت ارز در مقاطع گوناگون و افزایش ناگهانی سوخت و سایر حامل‌های انرژی در مقاطع گوناگون بودیم؛ علت این نیست که این موارد گران‌تر شدند، در واقع علت این است که ارزش ریال به علت افزایش نقدینگی افزایش پیدا کرده است.

تولید حجم قابل ملاحظه‌ای از خودروهای گازسوز

شهرام اتفاق کارشناس صنعت خودرو در گفت و گو با باشگاه خبرنگاران جوان، گفت: صنعت خودروسازی در کشور حجم قابل ملاحظه‌ای از خودروها را گازسوز تولید کرده است. در کشور موتور پایه گازسوزی تولید کرده ایم که این موتور احتراق بهتری را برای خودروهای گاز سوز ایجاد می‌کند، چراکه بر اساس سوخت CNG طراحی شده است.

او بیان کرد: یکی از توانایی‌های قابل ملاحظه در کشور وجود تعداد زیادی

سال بیست و سوم / شماره ۵۳۸۵

نیروی متخصص و آموزش دیده است که در حوزه صنعت CNG فعالیت می‌کنند. علاوه بر این تجربیات خیلی خوبی دارند و آموزش‌های خیلی خوبی دیده‌اند و گواهی‌های معتبر از موسسات بین المللی در حوزه تولید و بازرسی کالاها و خدمات را دارند و نسبت به بقیه اصناف مشابه آموزش دیده‌تر و از توانایی بالاتری برخوردارند. این کارشناس صنعت خودرو افزود: یکی دیگر از ویژگی‌های قابل ملاحظه در صنعت CNG این است که تعداد قابل ملاحظه‌ای تولید کننده در تراز اول و دوم داریم، به عنوان مثال در صنعت تولید مخازن CNG تولید کننده‌های درجه اولی داریم که در بالاترین سطح قابل تصور در دنیا می‌توانند مخازن تولید کنند.

چرا مردم به سمت استفاده از سوخت CNG نرفتند؟

او با اشاره به مشکلات موتور پایه گازسوز، گفت: مشکلی در خصوص موتورهای پایه گازسوز وجود ندارد تنها مشکل این است که خودروسازها موتور پایه گازسوز را روی خودروها نصب نکرده‌اند. همچنین یکی دیگر از مشکلات را می‌توان بی‌کیفیت بودن قطعات دانست، به عنوان مثال اگر شما در چرخ گوشت از قطعات بی‌کیفیت استفاده کنید، طبیعتا کسی دستگاه شما را خریداری و از آن استفاده نمی‌کند.

این کارشناس صنعت خودرو در خصوص استاندارد ساخت موتور پایه گازسوز، گفت: استاندارد وجود دارد، اما اگر شما از فناوری و قطعه باکیفیت استفاده نکنید، قطعا وسایل دچار نزول خواهند شد.

بنابراین تثبیت نرخ ارز و تثبیت نرخ حامل‌های انرژی در یک دوره‌ای توسط دولت پیام‌های اشتباهی به بازار می‌دهد و یکی از آن پیام‌ها این است که خودروسازها به تدریج با عدم تقاضای کافی درباره سوخت‌های CNG مواجه می‌شوند. وقتی در یک دوره طولانی مثلا قیمت بنزین ثابت می‌ماند در یک دوره ۶ ساله تصور کنید به علت افزایش نقدینگی نرخ تورم نیز افزایش پیدا کرده بنابراین تمایل مصرف کننده‌ها به مصرف سوخت CNG نیز کاهش پیدا می‌کند به دلیل اینکه این مابه التفاوت قیمت CNG تا قیمت بنزین بسیار بی‌ارزش می‌شود و به ازاء این مابه التفاوت نمی‌ارزد که مصرف کننده‌ها به سمت سوخت CNG بروند.

این عامل باعث می‌شود که خودروسازهای داخلی هم تمایل کمتری به تولید خودروی CNG پیدا کنند برای اینکه مصرف کننده‌های خودروی CNG هم کمتر می‌شود.

ضرورت توجه به نیاز مصرف‌کنندگان در بسته‌بندی محصولات

پرونده به استان‌های قم، اصفهان، گلستان و سمنان با مجموع ارزش تخلف انجام شده ۷۷۸ میلیون و ۲۳ هزار دلار برای رسیدگی و تعیین شعبه ارسال شده است.(سیدياسر رایگانی، سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی– ۱۰ مرداد ۱۳۹۷)

بر اساس آمار به میزان ۳.۵ میلیارد دلار از منابع ارزی کشور که برای واردات اختصاص داده شده بود، کالایی وارد نشده و ۴ هزار و ۲۰۰ پرونده تخلف

در این زمینه تشکیل شده است.(محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی– ۲۸ دی ۱۳۹۷)
برخی افراد ارز دولتی را برای واردات کالای اساسی دریافت کرده‌اند، اما این افراد هیچ نیفتاده یا اگر وارداتی هم صورت گرفته، کالاها با قیمت مناسب به دست مصرف‌کنندگان نرسیده است.(محمدعلی پورمختار– عضو کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی– ۹- مرداد ۱۳۹۸)
۲۰ شرکت در مجموع ۳.۵ میلیارد یورو ارز دولتی گرفته‌اند که سرنوشت حدود یک میلیارد یورو از این ۳.۵ میلیارد یورو مبهم باقی مانده است.(نامه بانک مرکزی به ریاست جمهوری– ۶ مرداد ۱۳۹۸)

افزایش ورودی پرونده‌های قاچاق از حدود ۳۱ هزار فقره در شش ماهه سال ۹۷ به حدود ۴۱ هزار پرونده در نیمه نخست سال ۱۳۹۸.(سیدعبدالمجید اجتهادی، مدیرکل پیشگیری و نظارت بر امور قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی– ۲۲ مهر ۱۳۹۸)

همواره بروز مشکلات اقتصادی بر افزایش پرونده‌های قضائی تأثیر داشته است و این مسائل پرونده‌های دادگستری را در حوزه اقتصادی و جرایم مالی بیشتر می‌کند. در کشور ما نرخ جرم در چند سال اخیر بیشتر از نرخ جهانی و گاهی بالای ۱۰ درصد بوده است.(رضا مسعودی– مدیرکل پیشگیری امنیتی و انتظامی معاونت اجتماعی قوه قضاییه– ۲۵ آذر ۱۳۹۸)

در حال حاضر جرایم اقتصادی رو به افزایش هستند و افزایش تعداد پرونده‌های مربوط به جرایم اقتصادی در پلیس آگاهی و مراجع قضائی موید این موضوع است. گسترش جرایم اقتصادی می‌تواند مسائل مختلف اجتماعی، سیاسی و غیره را تحت الشعاع قرار دهد. اگرچه تحریم‌های خارجی، تورم، بیکاری، اختلاس‌های مختلف و غیره می‌تواند نقش مؤثری در رشد و گسترش این موضوع داشته باشد.(سردار لطفی– رئیس پلیس آگاهی تهران– ۷ دی ۱۳۹۸)

بر اساس مفاد یک پرونده، ۷ متهم در مجموع به قاچاق انواع ارز به ارزش بیش از ۹ هزار میلیارد تومان و اخلال عمده در نظام اقتصادی کشور و پولشویی متهم هستند.(جلسه دادگاه رسیدگی به اتهامات متهمان پرونده موسوم به قاچاق عمده و کلان ارز– صادق صفری، نماینده دادستان مرکز خراسان رضوی– ۱۰ آذر ۱۳۹۸)
در این پرونده متهمان همگی متهم به اخلال در نظام ارزی به صورت عمده از طریق فروش ارز در بازار آزاد به میزان ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار دلار به صورت غیرقانونی و کسب منفعت از این طریق به میزان ۹۶ میلیارد تومان طبق موضوع بند الف ماده یک قانون مجازات اخلاگران در نظام اقتصادی کشور هستند.(امیرحسین علایی– نماینده دادستان دادگاه انقلاب اسلامی تهران– ۱۲ آذر ۱۳۹۸)
اینجا است که به نظر می‌رسد، تحریم‌های اخیر علیه اقتصاد ایران، بهانه‌ای شده تا برخی در فضای غبارآلوده تحریمی، به سرعت کلونی‌های فسادزا در اقتصاد را شکل دهند و میلیاردها دلار ارز کشور را به بهانه دور زدن تحریم بلعند

ایران در سال ۲۰۱۹ میلادی در گزارش مجمع جهانی اقتصادی» تضعیف شده و افت ۲۲ پله‌ای رتبه از ۱۰۸ به ۱۳۰ را رقم زده که کاهش حدود ۷ واحدی امتیاز را تجربه کرده است. از سوی دیگر، نماگر «رقابت‌پذیری داخلی» ایران در سال ۲۰۱۹ میلادی در گزارش مجمع جهانی اقتصاد نیز تضعیف شده و افت ۸ پله‌ای از ۱۱۱ به ۱۱۹ را تجربه کرده که کاهش حدود ۱ واحدی امتیاز را نشان می‌دهد. هر دوی اینها به افزایش انحصار منجر

شده است. حال سوال اینجا است که آیا واقعاً، تحریم دلیلی برای تشدید فساد است یا بیشتر شبیه به بهانه می‌ماند؟ نکته حائز اهمیت آن است که تشدید عوامل ایجاد فساد از جمله نفوذ مسائل امنیتی به حوزه‌های اقتصادی، تضعیف شفافیت، عدم انتشار آمار و اطلاعات، عدم پاسخگویی، عدم اجرای مقررات و قوانین، پیچیده سازی فرآیندها و تطویل انجام امور و توسل جویی به ابزارها و شیوه‌های غیرمتعارف خود سبب وضعیت اسفباری در اقتصاد می‌شوند.از سوی دیگر، عدم تجارت و تبادلات پولی بر اساس روش‌های معمول و استاندارد بین‌المللی، افزایش سرانه اقتصاد سایه را حدود ۹ درصد افزایش رقابت‌پذیری، تشدید کنترل قیمت و صرف نظر از بهبود کارایی و بهره‌وری از جمله نکات منفی تحریم است که منجر به فساد هم خواهد شد.

مطالعات نشان می‌دهد، کشورهایی که مورد هدف تحریم‌های اقتصادی قرار گرفته‌اند، فاسدتر از کشورهایی هستند که طی همان زمان مشابه تحریم، را تجربه نکرده‌اند. علاوه بر این کشورهایی که تحت تحریم‌های اقتصادی گسترده قرار گرفته‌اند، فاسدتر از کشورهای تحت تحریم جزئی اقتصادی هستند. بر اساس مطالعات معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران، تحریم‌های اقتصادی اندازه سرانه اقتصاد سایه را حدود ۹ درصد افزایش می‌دهد. همچنین نتیجه مطالعه حاکی از این است که تأثیر تحریم‌های با پشتیبانی بالای بین‌المللی، بیشتر است. تحریم‌ها همچنین فساد مربوط به جمع‌آوری مالیات، قراردادهای عمومی و تجارت را افزایش می‌دهد.

مصادیقی از افزایش فساد

پرونده ۷ شرکت در زمینه واردات گوشت به تعزیرات حکومتی تهران و ۴

بخش اقتصاد– تحریم‌ها علیه اقتصاد ایران، بهانه‌ای شده تا برخی در فضای غبارآلوده تحریمی، کلونی‌های فسادزا شکل دهند و میلیاردها دلار ارز کشور را به بهانه دور زدن تحریم بلعند.

به گزارش مهر، تحریم‌های اقتصادی، واژه‌ای که این روزها هر کم‌کاری یا ناکارآمدی از سوی مدیران دولتی را در کوله‌باری سنگین به دوش می‌کشد. روز گذشته این حسن روحانی، رئیس جمهوری اسلامی ایران بود که حتی

وعده وعیدهای دوره اخیر ریاست جمهوری‌اش را جملاتی خواند که در شرایط صلح بیان کرده و آنها را از ارزش پیگیری از سوی موافقان و مخالفانش ساقط دانست. او در جمع مدیران صنعت پتروشیمی، به صراحت بیان کرد: «به دولت یادآوری می‌کنند که آن وعده‌هایی که به مردم دادیم؛ چرا نمی‌توانید عمل کنید؟ خب ما در شرایط صلح آن قول‌ها را دادیم؛ اما بعدا وارد یک جنگ شدیم و این جنگ را ما انتخاب نکردیم، شروع نکردیم و حتی ما به طرف مقابل بهانه هم ندادیم بلکه آنان این جنگ را آغاز کردند و به دنبال آن بودند که قامت استوار ملت بزرگ و فرهیخته ما را بشکنند. این حرف منطقی نیست که برخی که با دولت خرده فرمایش دارند، بگویند شما در سال ۹۵ و ۹۶ چه وعده‌هایی دادید و چرا در فروردین ۹۸ لحن شما فرق کرده است. آن شرایط، شرایط صلح بود اما الان در شرایط جنگ هستیم و شرایط جنگ، شرایط خودش را دارد و در همه دنیا شرایط جنگ، شرایط ویژه خودش را دارد.»

پیامدهای تحریم در شکل‌گیری فساد چیست؟

اینجا بود که ادبیاتی جدید توسط مدیران دولت دوازدهم، آن هم از سوی بالاترین مقام اجرایی کشور، رونمایی شد. البته او به این نکته هم اشاره کرد که «در شرایط فشار و تحریم دشمن، مسیر و راهی را که صنعتگران و کارآفرینان ما انتخاب کردند، به خوبی توانستند ادامه مسیر دهند و این یک افتخار بزرگ برای تاریخ کشور ما است. اما آنگونه که بررسی‌ها نشان می‌دهد، در همین شرایط تحریمی و جنگی، برخی کاملا حساب‌شده و با تجربه گرفتن از نوع برخورد یا فسادهایی که در دوره‌های قبلی تحریم رخ داد، این بار هم برای اقتصاد ایران خوابی پر و پیمان دیدند تا باز هم از این فضا بهره‌برداری به نفع منابع شخصی، حزبی یا گروهی خود کنند و حال هم، یافته‌های پژوهشی از سوی فعالان اقتصادی نشان می‌دهد که اتفاقا، فساد در شرایط تحریمی بیشتر شده است. مطالعات و یافته‌های معاونت بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی تهران نشان می‌دهد تحریم‌های اقتصادی به معنای محدودکردن تجارت و روابط مالی است که علاوه بر فشارهای سیاسی و تغییر رفتار، آسیب اقتصادی را هم به دنبال خواهد داشت.

در واقع، تحریم‌های اقتصادی، منجر به افزایش اندازه دولت، بالا رفتن محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های تجاری، شکل‌گیری سیاست‌ها و رویه‌های تبعیض آمیز، افزایش امتیازات انحصاری و بالا رفتن مجوزهای خاص و قوانین و مقررات دست و پاگیر شده است.

در این میان، اختیارات مسئولان دولتی برای تفسیر و اجرای قوانین خود بیشتر شده و اتفاقا فرصت‌های منفعت ساز آنها نیز بیشتر شده است که در نهایت، در برخی از موارد، منجر به فساد شده است. در واقع، انحصار به علاوه نظرات شخصی مدیران که البته در اکثر موارد هم پاسخگویی تصمیمات خود نیستند، منجر به شکل‌گیری فساد می‌شود که عمدتا، پاسخگویی شفاف بخش عمومی نیز به حداقل رسیده و یا صفر می‌شود.

تحریم دلیلی برای فساد بیشتر است یا یک بهانه به شمار می‌رود؟
واقعیت آن است که نماگر «اختلال ناشی از اثرات مالیات و یارانه‌ها بر رقابت